

Չապէս անցայ այն լեռները նոյեմբերի 25-ին, եւ այն լեռներէն ալ ասդին նոյնապէս առատ ձիւն գտայ, որոյ նմանը երբեք չէր

տեսնուած: Եօթն ամիս ճանապարհորդութիւն ընելէս վերջը՝ նոյեմբերի 28-ին հասայ Թիֆլիզ:

ՓՈԽՈՒՄՆ ՅԱՍԵԱՅՍ

ՍԱՐԳԻՍ ԱՂԱՅԻ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ԽԱՅԻՄԵԱՆՅ.

Մեկիթոփոլի (Խըզըլեառի) մերազնեայ ժողովուրդը այս երկու տարուանս մէջ երկու մեծամեծ կորուստներ ունեցաւ. մէկն էր Չեռնիքեան Գէորգ աղան, եւ միւսը Խայիմեան Սարգիս աղան, երկուքն ալ ազգայնոց եւ օտարաց սիրելի եւ պատկառելի անձինք՝ իրենց բարեպաշտութեամբը, ազգասիրութեամբը, պատուաւոր վաճառականութեամբը եւ խօսքի տէր մարդիկ լինելովը: Չեռնիքեան Գէորգ աղային մահուան ցաւը դեռ չէին մոռցած Մեկիթոփոլի Հայկազունք, եւ ահա Խայիմեան Սարգիս աղային վախճանիլը նոր սգով ու արտամութեամբ լցուց ամենուն սիրտը:

Գրեթէ տարիէ մը ի վեր ծանր հիւանդութենէ մը բռնուած լինելով, որ էր մաշողական տենդի տեսակ մը, Մեկիթոփոլէն Թէոդոսիա եկած էր որ բժիշկներու ճարտարութեամբը եւ տեղւոյս օգին օգնութեամբը իւր առաջին կայտառ առողջութիւնը նորէն ձեռք բերէ: Երբոր զգալի օգուտ մը չտեսաւ, եւ ճանապարհ ելաւ ամսոյս 11-ին՝ Մեկիթոփոլ դառնալու, ճամբան այնքան սաստ-

կացաւ տկարութիւնն որ հարկադրեցաւ նորէն Թէոդոսիա դառնալ, եւ նոյն գիշերը հոգին աւանդեց: Այս սգալից լուրը մեծ տրտմութիւն պատճառեց նորա ամէն ծանօթներուն, եւ ընտանիքն ու ազգականները Մեկիթոփոլէն ու Սիմֆերոփոլէն փութացան գալու որ իրենց վերջին պարտքերը կատարեն հանգուցելոյն վրայ, եւ հոկտեմբերի 14-ին փառաւոր յուղարկաւորութեամբ թաղուեցաւ ննջեցեալը Ս. Գէորգայ գերեզմանատանը մէջ:

Սուրբ պատարագէն վերջը՝ երբոր եկեղեցւոյ կարգը կատարուեցաւ հանգուցելոյն վրայ, Գեր. Առաջնորդը համառօտ առեւնախօսութիւն մը ըրաւ, որոյ իմաստը այս էր.

«Գնաց մարդ ի տուն իւր յաւիտեանից»:

«Ամէն մարդ ալ պանդուխտ է այս աշխարհիս երեսը, հաւատացեալ ժողովուրդք՝ ամէն մարդ ալ կարճ ժամանակի համար եկած է աշխարհս, եւ ամենուս ալ բուն հայրենիքը՝ սեպհական տունը երկինքն է,

« եւ գերեզմանը այն մեր հայրենեաց դուռն
 « է: Այս ճշմարտութիւնը կքարոզէ միշտ մե-
 « զի սուրբ եկեղեցին՝ մարգարէական եւ ա-
 « ռաքելական գրոց խօսքերովը, եւ այս է նա-
 « եւ մարգարէին ըսածը թէ « Գնաց մարգ ի
 « տուն իւր յաւիտենից. — մարգս երբոր
 « կմեռնի, այն ատենը կերթայ իւր յաւի-
 « տենական տունը»: Կթողու այս աշխարհիս
 « անցաւոր բարիքը, եւ կերթայ արքայու-
 « թեան անանց բարիքը վայելելու՝ եթէ յի-
 « րաւի պանդուխտի վարք անցուցեր է աշ-
 « խարհիս մէջ, եւ եթէ իւր խելքը միտքը
 « սիրտը աշխարհիս ոչ հանգստութեանը
 « վրայ կապած է, ոչ հարստութեանը, ոչ
 « փառասիրութեանը, հապա այն տեղն եղեր
 « է միշտ սիրտը՝ ուր որ իւր ճշմարիտ գան-
 « ձը ժողովեր դիզեր է առաքինութեամբ եւ
 « բարեգործութեամբ՝ իբրեւ հարազատ ա-
 « շակերտ Քրիստոսի:

« Այսպիսի պանդուխտ էր ահա եւ այս
 « մեր հանգուցեալը՝ զոր կյուղարկաւորեմք
 « ի տուն իւր յաւիտենից. եւ ամէնքս ալ
 « միաբերան կվկայեմք թէ արժանի էր նա
 « իւր աղէկութիւններուն վարձքը երբ եւ
 « իցէ ընդունելու, թէպէտ եւ ամենուս ալ
 « ցանկալի էր մարդկօրէն՝ որ երկար լինէր
 « նաեւ իրեն երկրաւոր կեանքը՝ յուրախու-
 « թիւն իւր աղգականաց եւ ծանօթից, ի
 « պայծառութիւն եկեղեցւոյ եւ ի պարծանս
 « ազգիս: Վասն զի ով չգիտեր Խայիմեան
 « Սարգիս աղային անձնական կատարելու-
 « թիւնները, նորա ընաւորութեան ազնուու-
 « թիւնը՝ որով սիրելի էր ամենուն, նորա
 « տաք աստուածապաշտութիւնը՝ որով զոր-
 « դարեց եւ պայծառացուց Մելիթոփոլի մեր
 « Աղօթատունը. նորա աղգասիրութիւնն ու
 « ուսումնասիրութիւնը՝ որով այնչափ խը-

« նամք եւ աշխատութիւն ունեցաւ Մելիթո-
 « փոլի ժողովրդական դպրոցին ծաղկելուն:
 « եւ սակայն Աստուած այնպէս կամեցաւ որ
 « նա ալ իւր պանդուխտութիւնը շուտով վեր-
 « ջացընէ ու երթայ ի տուն իւր յաւիտենից,
 « ուր որ մեք ալ պիտի երթամք ըստ իւրա-
 « քանչիւր սահմանեալ ժամանակի. վասն զի
 « մեք եւս նորա պէս այս անցաւոր աշխար-
 « հիս վրայ պանդուխտ եմք, եւ կարծես թէ
 « մէկզմէկ թաղելու համար եկած եմք աշ-
 « խարհս: Միայն թէ « երանի մեռելոցն որք
 « ի Տէր ննջեցին » կըսէ սուրբ աւետարանիչն
 « Յովհաննէս, եւ մեք պիտի նայեմք որ այս
 « երանութեան արժանի ընող վարք ունե-
 « նամք. Սարգիս Աղային պէս՝ մեր յոյսը ոչ
 « աշխարհիս հարստութեանը վրայ դնեմք, ոչ
 « մեր մարմնոյ առողջութեանը, ոչ աշխար-
 « հիս զուարճութեանցը եւ ոչ ո՞ր եւ իցէ յա-
 « ջողութեան, հապա Աստուծոյ վրայ միայն,
 « եւ այնուհետեւ մեր անցաւոր կեանքն ալ
 « Աստուծով վերջացնեմք:

« Այս քրիստոնէական ճշմարիտ խորհրդ-
 « դածութիւններով յուղարկեցէք ուրեմն
 « մեր պատուական ննջեցեալը, հաւատա-
 « ցեալ ժողովուրդք, ի տուն իւր յաւիտե-
 « նից, ըսելով մեզի հետ, « երանի մեռելոցն
 « որք ի Տէր ննջեցին »: Ասով թող մխիթա-
 « րուին ննջեցելոյս բարեպաշտ ընտանիքը,
 « աղգականները, բարեկամները, եւ ասով
 « մխիթարեն մէկզմէկ, եւ միանգամայն խը-
 « րատ առնուով ամէնքս ալ այնպէս վարուե-
 « լու աշխարհիս երեսն որ մեր յաւիտենա-
 « կան հայրենիքը երթալը քաղցր եւ փա-
 « փաքելի լինի մեզի միշտ, եւ ամենայն կեր-
 « պով յուսալի, շնորհօք եւ ողորմութեամբ
 « Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստո-
 « սի, որում փառք յաւիտեանս, ամէն »:

